

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2043/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Божицара Вујучића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милена Стевановић Ћеран, адвокат из ..., против туженог „S.A.B.MONET“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Душан Данковић, адвокат из ..., ради поништаја решења, утврђења, накнаде штете и уплате доприноса, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3584/19 од 05.02.2020. године, у седници одржаној 19.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог „S.A.B.MONET“ а.д. Београд из Београда, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3584/19 од 05.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3176/17 од 13.05.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено решење туженог о отказу уговора о раду тужиоцу број ... од 31.07.2018. године, као незаконито. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац у радном односу код туженог на неодређено време почев од 26.05.2008. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да врати тужиоца на рад. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан је да тужиоцу исплати накнаду штете на име неисплаћених зарада почев од зараде за август месец 2008. године па даље, све до враћања тужиоца на рад, у износима, са камтом на начин наведен у том ставу изреке. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да почев од 01.08.2008. године пријави тужиоца и за њега уплати доприносе за ПИО Републичком фонду ПИО запослених – Филијала за Град Београд, доприносе за обавезно здравствено осигурање Фонду здравственог осигурања и доприносе за обавезно осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање, на неисплаћену зараду из претходног става изреке, по стопи која буде важила на дан уплате доприноса. Ставом шестим изреке, усвојен је предлог тужиоца, па је ослобођен плаћања трошкова судских такси у овој правној ствари. Ставом седмим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка исплати износ од 487.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 3584/10 од 05.02.2020. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 3176/17 од 13.05.2019. године. Ставом другим изреке,

одбијен захтев туженог за накнаду парничних трошкова насталих у другостепеном поступку.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 ... 87/18), и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док се на друге битне повреде одредаба парничног поступка, ревизијом туженог, одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ступио на рад код туженог дана 26.05.2008. године, без закљученог уговора о раду, а на основу конкурса објављеног у дневном листу и одлуке туженог о пријему тужиоца у радни однос. Решењем туженог о отказу уговора о раду, које је донето под бројем ... дана 31.07.2008. године, тужиоцу, распоређеном на радном месту брокера, отказан је уговор о раду од 31.07.2008. године и са тим даном му престаје радни однос због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца. У образложењу је наведено да је запослени радник АА, овде тужилац, од 26.05.2008. године у радном односу на неодређено време са пуним радним временом код туженог и да је општим непоштовањем радне дисциплине нарушавао хармонију колектива и међуљудске односе у истом, чиме је друштво трпело у обављању свакодневних активности запослених. И поред више усмених опомена запослени није прекинуо са описаним понашањем, а с обзиром да је понашање запосленог такво да он не може да настави рад код послодавца, одлучено је као у диспозитиву одлуке. Упозорење пред отказ уговора о раду од 23.07.2008. године није достављено тужиоцу нити је оно истакнуто на огласну таблу туженог.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужбени захтев тужиоца основан, јер му је радни однос код туженог престао у незаконито проведеном поступку, због чега је тужени правилно обавезан да тужиоца врати на рад, да му накнади штету на име неисплаћених зарада и да за њега уплати доприносе надлежним фондовима.

Одредбом члана 179. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05... 95/18), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђену општим актом или уговором о раду (тачка 2.); ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 3.).

Поступак пре престанка радног односа и изрицања друге мере прописан је у одредби члана 180. Закона о раду, тако што је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог Закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање 8 дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења (став 1). У упозорењу из става 1. тог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе које указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење (став 2). Упозорење се доставља запосленом на начин прописан за достављање решења о отказу о раду из члана 185. овог закона (став 3).

У смислу одредбе члана 185. став 3. Закона о раду, ако послодавац запосленом није могао да достави решење у смислу става 2. овог члана, дужан је да о томе сачини писмену белешку. У случају из става 3. тог члана, решење се објављује на огласној табли послодавца и по истеку 8 дана од дана објављивања сматра се достављеним, како је прописано ставом 4. те одредбе закона.

У спору из радног односа, суд законитост оспореног решења цени са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињеничног стања из оспореног решења.

У случају отказивања уговора о раду на основу цитиране одредбе Закона о раду, послодавац је у обавези да у упозорењу (члан 180.), а потом и у решењу о отказу, назначи време, место и начин извршења повреда радне обавезе, односно основ за давање отказа, чињенице и доказе који омогућују идентификацију и примену отказног разлога. Упозорењем се запосленом ставља до знања да је својим радњама, односно поступком проузроковао настанак отказног разлога, како би се запослени изјаснио о томе да ли је својом кривицом учинио повреду радне обавезе, односно нарушио радну дисциплину. Отказни разлог, односно понашање које представља повреду радне обавезе и дисциплине мора бити прописано актом послодавца или уговором о раду, јер запослени мора имати сазнање и свест о томе шта представља повреду радне обавезе и дисциплине и које су последице, односно које понашање може имати за последицу отказ уговора о раду. У конкретном случају, у оспореном решењу није наведено које је конкретно радње тужилац предузео а које представљају повреду радне обавезе и дисциплине прописане општим актом туженог, као послодавца, или уговором о раду, нити је тужени тужиоцу доставио упозорење које садржи основ за давање отказа, чињенице и доказе који омогућују идентификацију и примену отказног разлога, те је због тога тужиоцу онемогућено право на одбрану, односно изјашњење о томе да ли је учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине, или то није случај.

Имајући у виду да поступак отказа од стране туженог, као послодавца, није спроведен у складу са цитираним одредбама материјалног права, решење о отказу уговора о раду је правилно, одлукама нижестепених судова, поништено као незаконито. Због незаконитог отказа, тужени је дужан да тужиоца врати на рад, сходно одредби члана 191. став 2. Закона о раду. Такође је и дужан да му накнади штету на име неисплаћене зараде, у смислу одредбе члана 154, 155. и 189, у вези члана 324. став 2. и члана 277. став 1. Закона о облигационим односима, као и да за тужиоца уплати обавезне доприносе надлежним фондовима, сходно одредби члана 2, 3, 7. и 51. Закона о обавезном социјалном осигурању.

Наводима ревизије туженог о томе да је радно место брокера специфично јер коначну реч о томе да ли ће тужилац бити уопште враћен на ту позицију даје Комисија за хартије од вредности и Београдска берза, као надлежне институције за издавање дозвола за трговање хартијама од вредности, не доводи се у сумњу правилност побијане одлуке. Правна последица незаконитог престанка радног односа је враћање запосленог на рад, сходно одредби члана 191. став 1. Закона о раду, што значи да је тужени дужан да тужиоца врати на рад и распореди га на одговарајуће послове.

Тужени у ревизији указује на недостатке налаза судског вештака економско-финансијске струке у погледу износа неисплаћене накнаде зараде тужиоцу, а тим наводима побија се правилност утврђеног чињеничног стања, што није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду да ово није случај када се о ревизији одлучује у смислу одредбе члана 403. став 2. тог Закона.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић